

Införande av målstyrning vid av kontroll av enskilda avlopp

Kommunernas handläggningsrutiner för enskilda avlopp har i stort sett inte ändrats eller anpassats under de senaste 20 åren, trots att mycket hänt både ifråga om kunskap och lagändringar. Viktigaste förändringen är förbudet mot fosfat i tvättmedel den 3 mars 2008. och från den 1 juli 2011 blev det förbjudet att använda fosfater i maskindiskmedel för allmänheten. Miljömärkta produkter som schampo är numera fritt från både sulfat, *fosfat* och paraben och handdiskmedel och liknande innehåller inte heller fosfater. Det betyder att nästan, all fosfor från ett enskilt avlopp numera kommer från urin dvs. att s.k. gråvatten, från enskilda avlopp innehåller i stort sett nu bara vatten och lite partiklar som sand från potatissköljningen och en liten del organiskt nerbrytbara partiklar, detta vatten är således mycket näringsfattigt.

Sverige hotas av miljonskadestånd för utsläpp från kommunala reningsverk

Sveriges svar som lämnades i augusti åberopas retention på 63-91 % som svar till EU-kommissionen på skriftliga frågor om rening av avloppsvatten i Sverige (Överträdelse nr 2002/2130 och 2009/2310). Man skriver: Citat:Till följd av vattnets långa rinntid, från utsläppspunkten vid reningsverket till dess vattnet når det kvävekänsliga området, påverkar utsläpp från de aktuella reningsverken inte de kvävekänsliga områdena förrän flera år senare. En jämförelse mellan samtida mätningar av kvävekoncentrationer vid ett reningsverks utsläppspunkt och vid inloppet till det kvävekänsliga området kan bland annat av detta skäl inte användas för att bedöma efterlevnad. slut citat.

Det är inte rimligt att göra någon annan bedömning när det gäller enskilda avlopp på landet.

Kommunernas utgångspunkt är att en avloppsanläggning är en miljöfarlig verksamhet enligt Miljöbalken. Slutsatsen är att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas omhand på så sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljö inte uppkommer.

Det som anges som skadligt är kväve, fosfor, organisk material (syreförbrukande), bakterier och virus. Till det skulle man kunna tillägga hormonstörande ämnen, läkemedel och ämnen som är skadliga för vattenlevande organismer såsom tungmetaller etc. Det är mycket tveksamt om att ett enskilt gråvattenavlopp alls ska kunna klassas som miljöskadligt.

Det logiska borde vara att man därefter anger vilka gränsvärden som är tillåtna i en viss mätpunkt lämpligen i dricksvattenbrunnar eller i borrhål för provtagning av grundvatten. Denna målbeskrivning saknar kommunerna helt. Man missar alltså den logiska fortsättningen dvs. att ställa upp ett verifierbart mål för vad som ska uppnås.

I stället riktar kontrollanterna in sig på vilka prylar som ska finnas. Diskussion om inköp av dessa prylar a) överhuvudtaget behövs för att uppfylla målet, eller om det b) medför en sänkning av en viss parameter som står i proportion till investeringen existerar inte.

Observera att kontrollanterna inte meddelar vad som ska uppnås, utan underkänner ett avlopp p.g.a. avsaknad av produkter. Trots att reningsmålet inte kvantifieras, utsätts fastighetsägaren för en ekonomisk utpressning som inte ger något val. Antingen köper kontrollobjektet produkter för 50-100.000:- eller så utdömer kommunen x antal viten à 50.000:-. Vitena försvinner dessutom ur kommunen och tillfaller staten samt sätter fastighetsägaren på ekonomiskt obestånd, vilket inte ökar incitamentet i att investera.

Utöver produktkostnader tillkommer även installationskostnader.

Något miljömål uppnås således alltså inte med denna metod som starkt måste ifrågasättas.

Kommunerna ser uppenbarligen det som sin huvudsakliga uppgift att tvinga fastighetsägare att köpa dyra produkter som har tvivelaktig miljönytta, samt utövar polisiär kontrollverksamhet och utdelar böter. Miljömålen behöver i nuvarande system inte preciseras på fastighetsnivå utan motiveras med att ”enskilda avlopp står för 20 % av utsläppen i Östersjön”, ett påstående som varken är underbyggt eller kan verifieras. Eftersom Sverige dömts till skadestånd av EU för utsläpp från kommunala reningsverk torde miljönyttan vara större att *inte* ansluta hushåll på landet, eller tömma spillvatten från dessa enskilda anläggningar i kommunala anläggningar än att göra det.

Att utöka det kommunala VA-systemen, samt tvångsansluta landsbygden ger dessutom en ohållbar slamhantering och slöseri med våra vattenresurser och inte att förglömma i slutändan en alldeles för stor ensidig punktbelastning på vår natur och miljö.

Därtill tillkommer även stort inläckage av dagvatten till kommunala nät, samt den stora befolkningsökning som inte fått genomslag i ökad kapacitet i kommunala reningsverk, blir påföljd att allt fler breddningar blir följden där orenat avloppsvatten bl.a. från flera tusentals hushåll spolas obehandlat rakt ut till *recipienten*. Krutet ska således alltså sättas in här. Dessutom medför den naturliga nedbrytningen av ex läkemedel i enskilda avlopp en fördel. Ytterligare ett motiv till att se över rutinerna och förenkla för enskilda avlopp, är att det blir lättare att bygga och bo på landsbygden.

Åtgärder ska vara proportionella i förhållande till skyddsnivån, och vara grundade på undersökning av potentiella fördelar och kostnader för en viss insats eller brist på insats. Häri får det inte ligga orimliga kostnader för att uppnå otydliga minimala förbättringar gällande skyddsnivån. Detta framför allt då det inte finns några färdiga utvärderade vetenskapliga underlag som grundar och verifierar åtgärdernas kostnadseffektiva nytta för både miljö och hälsa, vilket även framgår i hänsynsreglerna som först och främst är riktade till just våra myndighetsutövare

2 kap. 5§ Hushållnings- och kretsloppsprincipen

Minsta möjliga resurser ska användas. Genom att sluta kretsloppet kan avfallet från små avloppsanordningar återanvändas som växtnäring eller på annat lämpligt sätt.

2 kap. 7§ Skälighetsprincipen De krav på skyddsåtgärder och försiktighetsmått som ställs på den enskilde eller verksamhetsutövaren får inte vara oskäliga. En avvägning ska göras mellan nytta och kostnader.

Kommunernas tillsynsverksamhet över enskilda avlopp måste

1. Bli målstyrda vilket kräver fastlagda gränsvärden i brunnar, utsläppspunkter, grundvatten etc.
2. Provtagning på fastighetsnivå.
3. Proportionella avväganden mellan ekonomisk investering och förväntad miljönytta.
4. Uppmuntrande rådgivning framför bestraffning.

Förslag på schema

Fastigheten är strandnära?

Ja Nej

Fastigheten är nära ansluten till annan enskild eller allmän vattentäkt?

Ja Nej

Var ska prover tas?

Dricksvattenbrunn Borrat grundvattenhål Utsläppspunkt

Annat.....

Vad ska mätas? Nitrat, fosfat, koliforma bakterier.

Uppmätta värden:.....

Överskrider gränsvärde?

Ja Nej

Om nej ingen åtgärd

Om Ja.

Finns andra källor? Åkermark andra närliggande grannverksamheter etc.

Förslag på åtgärd ex skyddszon.

Om Nej, Förslag på åtgärd....

Mot bakgrund av ovanstående yrkar xx på

Att x kommun inför **målstyrning vid kontroll av enskilda avlopp.**

Ovan förslag attesteras härmed av följande.

XXXXX XXXX

XXXXX XXXX

OSV...

.....